

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 47 ฉบับที่ 12 : 1 เมษายน 2559

Volume 47 Number 12 : April 1, 2016

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

เตรียมชุมชนรับสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2559 จากข้อมูลการบาดเจ็บและเสียชีวิต
ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558

✉ nongtar_1992@hotmail.com

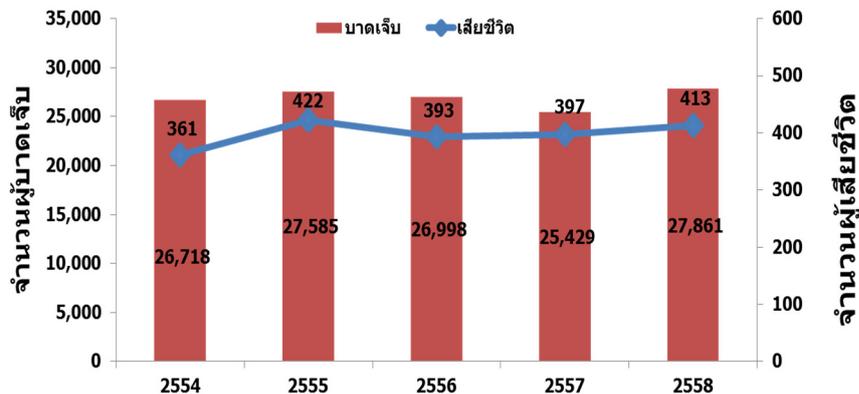
กลุ่มป้องกันการบาดเจ็บจากการจราจร
สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

1. สถานการณ์ปัญหาอุบัติเหตุทางถนน

- ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นปัญหาสำคัญของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เป็นสาเหตุหลักอย่างหนึ่งของการบาดเจ็บและเสียชีวิตของประชาชนทั่วโลก องค์การสหประชาชาติประกาศให้ปี ค.ศ. 2011-2020 (พ.ศ. 2554-2563) เป็น “ทศวรรษแห่งความปลอดภัยบนท้องถนน”
- สำหรับประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาอย่างหนัก ทั้ง

จากการถูกจัดโดยองค์การอนามัยโลก ให้เป็นอันดับที่ 2 ของประเทศที่มีอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน และเป็นอันดับที่ 1 ของเอเชีย โดยมีอัตราการเสียชีวิตจากการคาดประมาณ อยู่ที่ 36.2 (24,237)

- อุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย จากข้อมูลมรณบัตรและหนังสือรับรองการตาย ปี พ.ศ. 2557 พบว่า มีจำนวนผู้เสียชีวิต 15,045 คน คิดเป็น 23 ต่อประชากรแสนคน

ที่มาข้อมูล : ข้อมูลสถิติอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์ กระทรวงสาธารณสุข

รูปที่ 1 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558

◆ เตรียมชุมชนรับสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2559 จากข้อมูลการบาดเจ็บและเสียชีวิต ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558	177
◆ สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในรอบสัปดาห์ที่ 12 ปี พ.ศ. 2559	181
◆ สรุปลการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 20-26 มีนาคม 2559	183
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 20-26 มีนาคม 2559	185

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาตล
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำนวล อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รั้งผ่องศ์ สุวดี ตีวงษ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สมบุญจันท์ ศศิธรณ์ มาเอเดียน

พัชรี ศรีหมอก สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พิรยา ดล้ายพ้อแดง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายศิลป์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พิรยา ดล้ายพ้อแดง

หากต้องการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ใน

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

รวมถึง ข้อคิดเห็น

หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มเผยแพร่วิชาการ

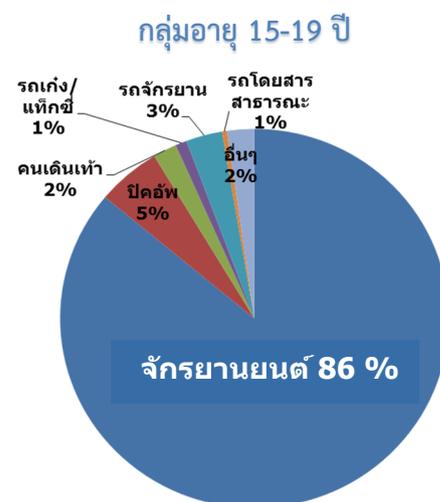
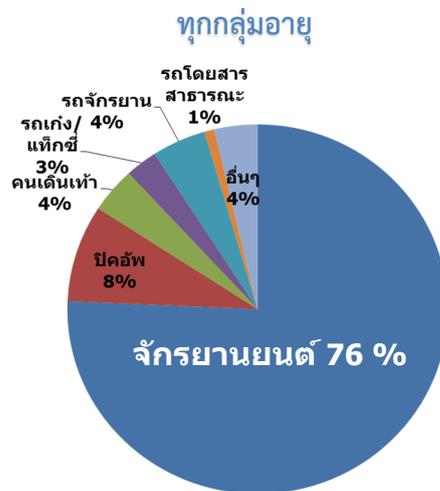
สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

เบอร์โทรศัพท์ 02-590-1723 หรือ

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ

weekly.wesr@gmail.com

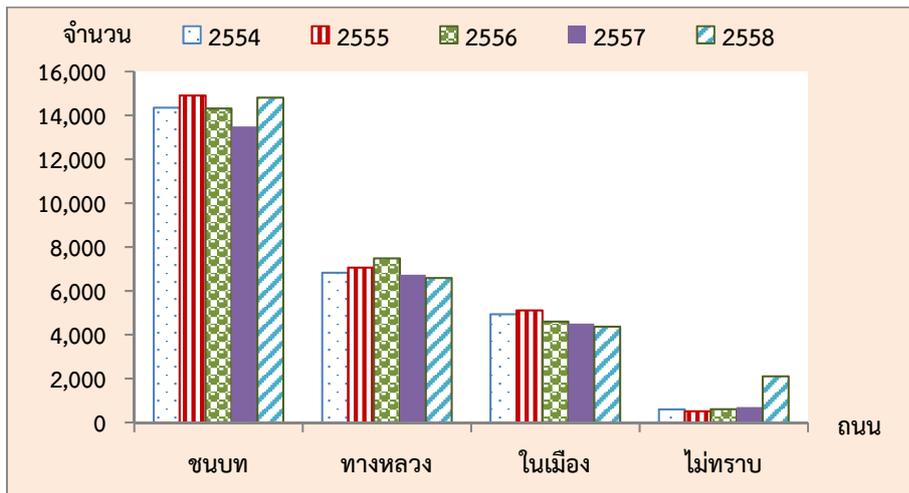
- เพศชายมีการเสียชีวิตสูงกว่าเพศหญิงประมาณ 3 เท่า
- กลุ่มอายุ 15-19 ปี เสียชีวิตสูงกว่าทุกกลุ่มอายุ
- รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตมากที่สุด ถึงร้อยละ 66

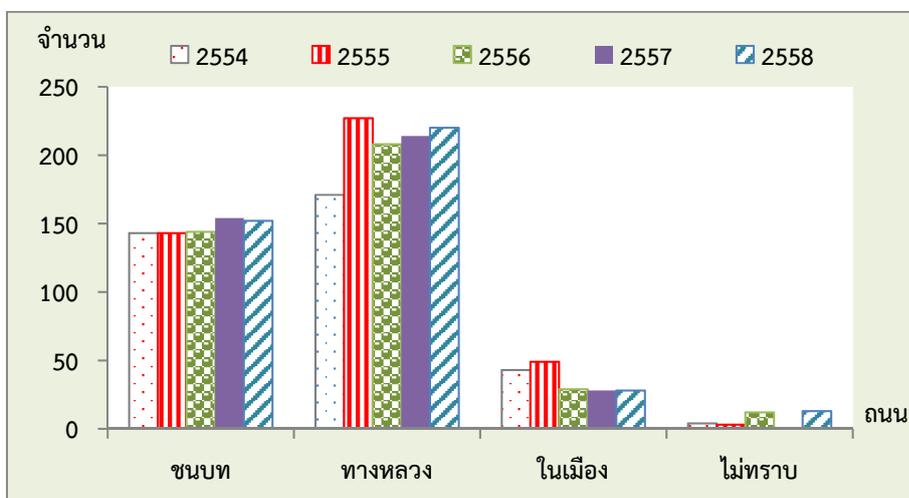
รูปที่ 2 ร้อยละผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามยานพาหนะที่ประสบเหตุ

2. สถานการณ์ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลสงกรานต์

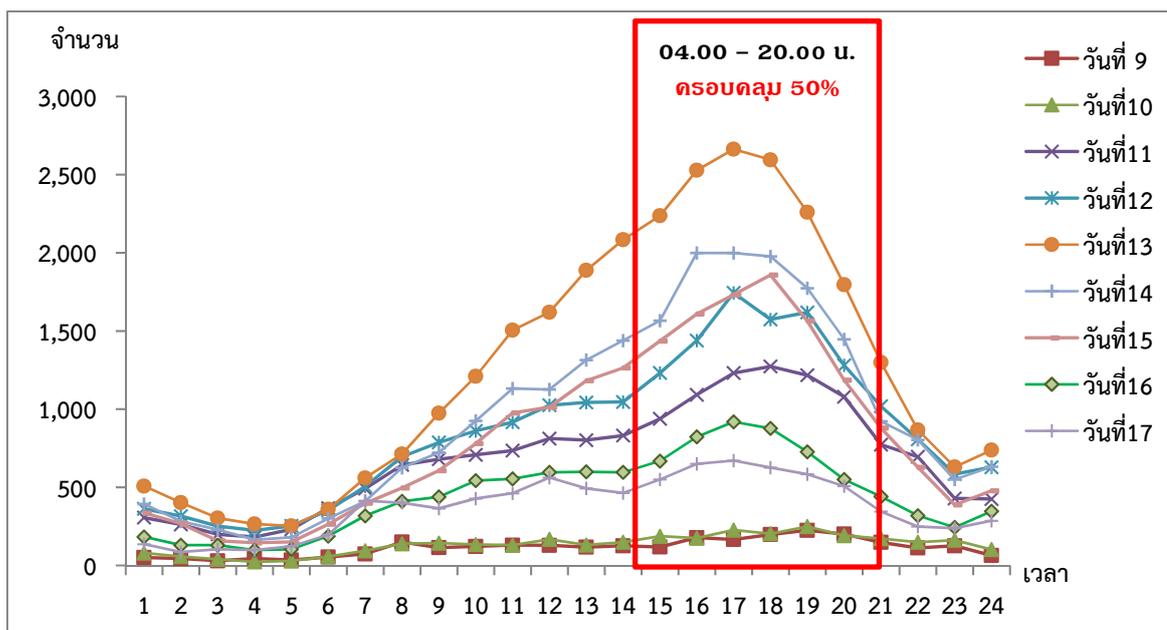
ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เป็นช่วงหนึ่งที่มีการบาดเจ็บและการเสียชีวิตจากการจราจรทางถนนจำนวนมาก จากข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขย้อนหลัง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2554-2558) พบว่า ในช่วงสงกรานต์ 7 วัน มีผู้เสียชีวิต 1,986 คน เฉลี่ย 397 คน มีบาดเจ็บทั้งหมด 134,591 คน เฉลี่ย 26,918 คน หรือถ้าคิดเป็นรายวัน เสียชีวิตวันละ 57 คน บาดเจ็บวันละ 3,845 คน หรือประมาณ 2 เท่าในช่วงปกติ

รูปที่ 3 จำนวนผู้บาดเจ็บจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามประเภทถนนที่เกิดเหตุ

รูปที่ 4 จำนวนผู้เสียชีวิตจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามประเภทถนนที่เกิดเหตุ

รูปที่ 5 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

ยานพาหนะที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มอายุที่ได้รับบาดเจ็บ พบรถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตสูงสุด ร้อยละ 76 รองลงมาเป็น รถปิกอัพ ร้อยละ 8 เมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุ 15-19 ปี รถจักรยานยนต์ที่ทำให้บาดเจ็บและเสียชีวิตถึงร้อยละ 86

ช่วงเวลาที่เกิดการบาดเจ็บ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ พบว่า ช่วงเวลา 14.00-20.00 น. เป็นช่วงเวลามีการเกิดอุบัติเหตุสูง โดยเฉพาะวันที่ 13 เมษายนของทุกปี (วันมหาสงกรานต์) มีการบาดเจ็บและเสียชีวิตสูงสุด ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวจะครอบคลุมการบาดเจ็บและเสียชีวิต ถึงร้อยละ 50

3. กลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวัง

กลุ่มอายุ จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนน จำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 15-19 ปี บาดเจ็บมากที่สุด (Teen Driver) โดยมีจำนวน 26,436 คน เฉลี่ยปีละ 5,287 คน ส่วนผู้เสียชีวิตมีจำนวน 214 ราย เฉลี่ยปีละ 43 ราย

การดื่มแล้วขับ พบว่า ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่เป็นผู้ขับขี่และมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบ 36,285 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 ของผู้ขับขี่ทั้งหมด กลุ่มอายุที่พบว่า มีการดื่มแล้วเกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 17.9 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 17.5 ซึ่งกลุ่มอายุนี้มีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

สรุปประเด็นข้อสังเกต

1. แนวโน้มการบาดเจ็บและเสียชีวิตในช่วงเทศกาลสงกรานต์ 5 ปี ที่ผ่านมา ไม่ลดลง
2. ช่วงเวลา 14.00-20.00 น. (6 ชม.) เป็นช่วงเวลาที่มีการเกิดอุบัติเหตุสูง ครอบคลุมการบาดเจ็บและเสียชีวิตถึง 50%
3. กลุ่มอายุ 15-19 ปี ขับขี่รถจักรยานยนต์ เมาสุรา บนถนนชนบท/อบต. หมู่บ้าน เกิดอุบัติเหตุ แล้วบาดเจ็บและเสียชีวิต สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ
4. กลุ่มอายุ 15-19 ปี ขับขี่และดื่มสุราแล้วเกิดอุบัติเหตุสูง ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีกฎหมายห้ามขายสุราให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี

ข้อเสนอมาตรการป้องกันในเทศกาลสงกรานต์

มาตรการชุมชน

จากการถอดบทเรียนอำเภอ/ตำบลที่ประสบความสำเร็จในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน ขั้นตอนที่สำคัญ คือ การเตรียมชุมชน

เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ถ้ามีการเตรียมชุมชนที่ดี จะทำให้การดำเนินงานขั้นตอนอื่น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมชุมชน จะมีแนวทางดำเนินการอยู่ 3 ประเด็น

1. การเตรียมชุมชนโดยการทำข้อตกลงหรือประชาคมหมู่บ้าน/ชุมชน สร้างข้อตกลงร่วมกัน ในการที่จะร่วมกันป้องกันอุบัติเหตุทางถนนในชุมชน เพื่อความปลอดภัยของคนในชุมชน ลูกหลานคนในชุมชนเอง

2. สื่อสารให้คนในชุมชนรับทราบในมาตรการ เพื่อให้คนในชุมชนเข้าใจ ตระหนัก ให้ความร่วมมือ ลดแรงต่อต้านโดยใช้ประชาคม โดยการสื่อสารไปยังกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ กลุ่ม Teen Driver, คนดื่มแล้วเมา, คนขับรถเร็วในชุมชน และผู้ประกอบการที่ขายสุราในชุมชน เช่น เสี่ยงตามสาย หรือคลิปเสียงตามสาย หรือ ป้ายสื่อสารมาตรการ

3. เตรียมทีมผู้ปฏิบัติประจำตำบลชุมชน ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านแกนนำ อาสาสมัครต่างๆ ให้เข้าใจในวิธีปฏิบัติใน “ตำบลชุมชน” ในช่วงเทศกาล เพื่อความเข้มแข็งเอาจริงเอาจัง

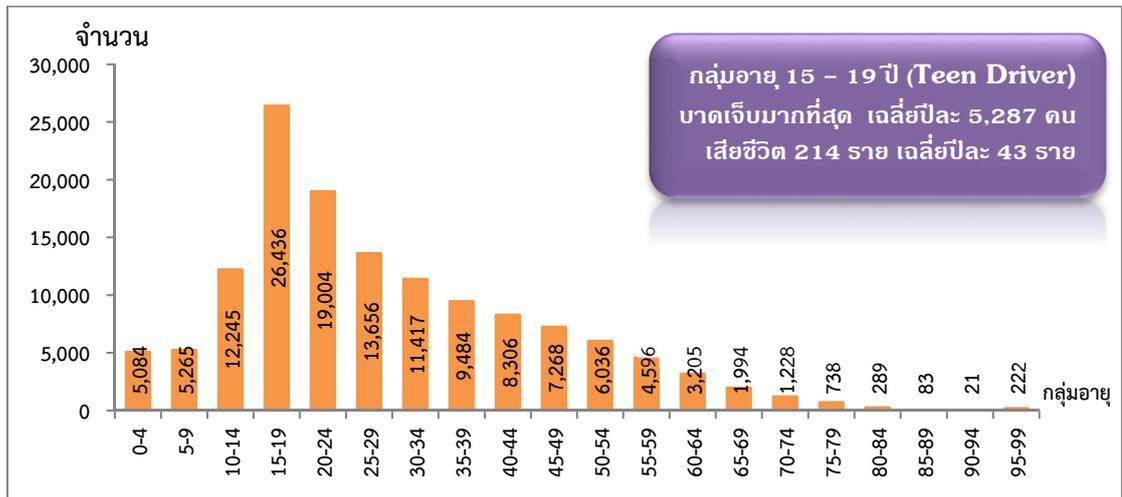
ดังนั้น ถ้าชุมชนมีความเข้มแข็ง มีการการเตรียมการที่ดี ไม่เพียงแต่การป้องกันในช่วงเทศกาลสงกรานต์เท่านั้น แต่จะส่งผลในระยะยาว หากมีข้อตกลงหรือประชาคมสร้างข้อตกลงร่วมกัน และพร้อมใจกันปฏิบัติ เพื่อสร้างเป็นวัฒนธรรมของชุมชนที่มีความยั่งยืนต่อไป

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. เตรียมชุมชนรับสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2559 จากข้อมูลการบาดเจ็บและเสียชีวิต ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี พ.ศ. 2554-2558. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2559; 47: 177-181.

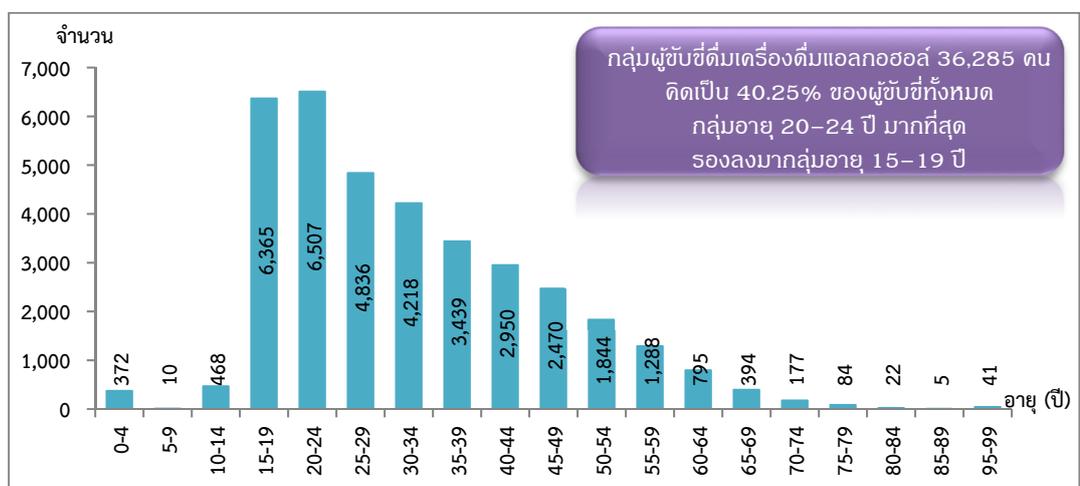
Suggested Citation for this Article

Bureau of Non Communicable disease, Department of Disease Control. Prepared Community in Songkran Festival 2016 from injuries surveillance in Songkran Festival 2011-2015. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2016; 47: 177-181.

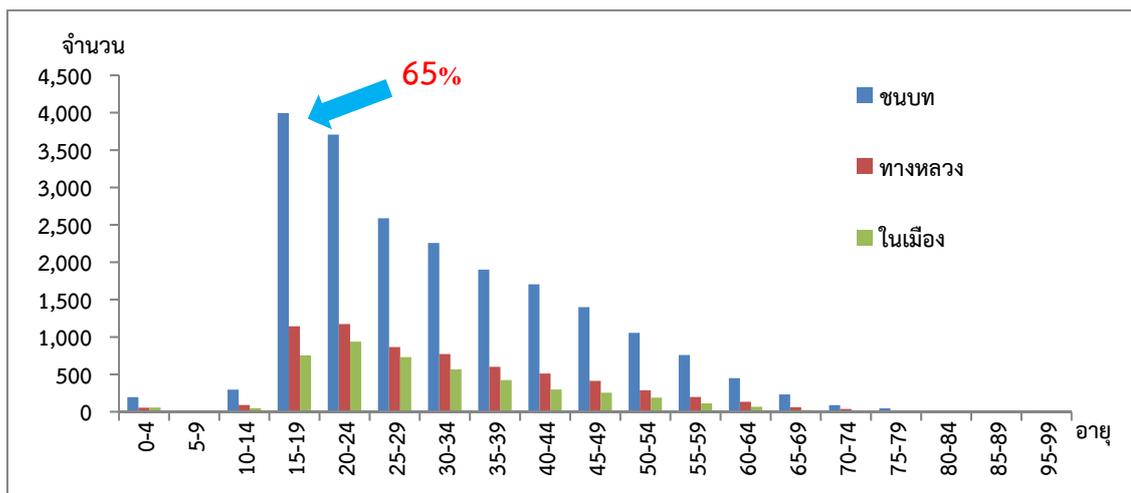

รูปที่ 6 จำนวนรวมของผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558

จำแนกตามกลุ่มอายุ

รูปที่ 7 จำนวนรวมของผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่เป็นผู้ขับขี่รถยนต์และเกิดอุบัติเหตุ ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามกลุ่มอายุ

รูปที่ 8 จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนน ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 จำแนกตามอายุและถนนที่เกิดเหตุ